

'WIJ ZOUDEN ONZE PLICHT DOEN'

Generaal Winkelman had van Frankrijk en Engeland samen veel gevraagd, doch weinig gekregen. Ook bij de verbindingen liep veel tegen. De missies die de generaal onmiddellijk naar Brussel, Parijs en Londen had willen sturen¹, zaten op het eind van de ochtend nog steeds in Den Haag. 'Wij wisten toen reeds', schreef later generaal-majoor van Voorst tot Voorst, 'dat wij vrijwel aan ons lot zouden worden overgelaten.' Hiervan maakte hij, op de meidagen terugziend, de Geallieerde legerleiding geen verwijt: 'De hoofdstrijd immers zou naar alle waarschijnlijkheid op *hun* front worden uitgevochten. Daar zou de beslissing vallen . . . Afspraken waren niet gemaakt, toezeggingen waren niet gedaan.

Wij hadden niets te reclameren, doch zouden onze plicht doen!'²

★

De aanloop welke de gebeurtenissen op die rode mei namen, is geschetst; nu valt te verhalen, wat verder op die eerste oorlogsdag geschiedde. Daarbij zullen wij de lezer eerst meenemen naar de strijd in Zuid-Limburg, aan de Maas, bij de Peel-Raamstelling, in het Land van Maas en Waal, in de Achterhoek en Overijsel, in Drente, Groningen en Friesland. Vervolgens komen de evacuaties van de burgerbevolking en de internering van de NSB'ers aan de orde: een internering waar men in de al genoemde delen des lands niet aan toekwam maar in het westen en zuiden wél; daar ging zij gepaard met een snel om zich grijpende angst voor de Vijfde Colonne – een angst die achterdocht en verwarring wekte welke beide een aanzienlijke rol gingen spelen bij wat zich verder in dat westen en zuiden aan gevechten ontwikkelde: bij Leiden en Den Haag, in het Westland en Rotterdam, bij Dordrecht en de Moerdijkbruggen. Dan moet gewag gemaakt worden van de aankomst van de Franse troepen en van de Engelse *demolition parties*, van hetgeen de ministers van Kleffens en Welter in Londen aan teleurstellende ervaringen beleefden, en hoe de strijd er aan het einde van die rode mei voorstond – en het is bij die balans dat wij, gelijk al aangekondigd, terug zullen komen op de verrichtingen van de militaire luchtmacht.

¹ Naar Brussel generaal-majoor G. B. Noothoven van Goor en kapitein A. C. de Ruyter van Steveninck, naar Parijs luitenant-generaal J. F. van de Vijver en de kapiteins W. T. Carp en P. J. de Broekert, naar Londen generaal-majoor J. W. van Oorschoot en luitenant-kolonel J. G. W. Zegers. ² H. F. M. van Voorst tot Voorst: 'Notities', p. 107.